

ГУРТКИ ЯК ФОРМА ПОЗААУДИТОРНОЇ ВИХОВНОЇ РОБОТИ В МЕДИЧНИХ УЧИЛИЩАХ

Дем'янчук Т.О.

проректор Рівненського економіко-гуманітарного інституту

Під організаційно-педагогічними формами позааудиторної роботи, які поряд з метою, змістом і плануванням є її важливими системоутворюючими компонентами, ми розуміємо види об'єднань, способи організації студентів і педагогів для спільної діяльності після навчальних занять. Зупинимось детальніше на такій відомій, випробуваній, дієвій і популярній формі організації діяльності студентів у позааудиторний час, як гуртки. Ми вважаємо, що цей вид позааудиторних об'єднань повинен відповідати таким ознакам:

- 1) автономність і самобутність життєдіяльності;
- 2) наявність провідної ідеї, що покладена в основу кожного об'єднання і визначає основні напрямки його розвитку;
- 3) відкритість студентського об'єднання, яка передбачає добровільність входження в нього, а також вільний вихід чи перехід в інший колектив (секцію, гурток);
- 4) динамічність студентського складу об'єднання;
- 5) самоврядування, самоорганізація, самодіяльність;
- 6) комфортний мікроклімат;
- 7) співпраця і координація діяльності різних позааудиторних структур.

Гуртки, як зазначалось вище, - це досить поширена форма позааудиторної діяльності студентів медичних училищ. Вони використовуються як дія різнобічної освіти і виховання студентів, так і з метою розвитку художніх, науково-технічних, організаторських здібностей, умінь і навичок. Істотною рисою гуртків є порівняно невеликий кількісний склад членів-учасників, груповий характер діяльності, наявність спільної мети і спільних інтересів. Найпоширенішими нині видами гуртків є такі:

1. Предметні гуртки, в яких студенти поглиблюють знання з предметів гуманітарного та природничо-математичного циклів, використовуючи цікаві дозвільні форми роботи (фізичний, хімічний, історичний, літературний). Виховна мета гурткових занять досягається науково-дослідницькою діяльністю студентів, поглибленим ознайомленням їх з певною проблемою. У предметних гуртках продовжується робота, початки якої закладені на заняттях відповідних дисциплін. Винесення за межі занять розгляду питань з предмету, окремих дослідів, які зацікавили студентів, підвищує їхній інтерес до предмету. Літературний гурток "Червона калина" в Чортківському медичному училищі Тернопільської області існує вже декілька років. Його постійно

відвідує понад 20 чоловік. Це творчий колектив, учасники якого свої зусилля спрямовують на формування національної самосвідомості, поглиблення знань і збагачення новими відомостями з української мови та літератури, історії рідного краю, розвиток художньо-творчих умінь, своєї творчої винахідливості, артистичних задатків.

Різноманітність поставлених завдань вимагає використання найрізноманітніших форм їх реалізації. Найпопулярнішими з них є засідання, практичні заняття (репетиції), бесіди, лекції, тематичні вечори, зустрічі з провідними літераторами, систематичний випуск стінгазети "Червона калина", загальноучилищної радіогазети, літературна вітальня, інсценізація літературно-драматичних творів, українські вечорниці, збирання та упорядкування фольклорно-етнографічних матеріалів Тернопільщини.

За найактивнішою участю гуртківців завершено оформлення кабінету української мови і літератури, "Української світлиці" в училищі.

2. Професійно-предметні гуртки, головним завданням яких є розвиток і закріплення у студентів інтересу до обраної професії, глибше оволодіння професійними секретами, вироблення професійного мислення. Вони працюють, як правило, на базі кабінетів спецдисциплін (терапії, хірургії, акушерства, педіатрії, гігієни) та загально-медичних дисциплін (фармакології, латини, біохімії). Найпоширенішими формами роботи таких гуртків є бесіди про професію, екскурсії в медичні заклади, ознайомлення з медичними новинами, відпрацювання практичних навичок у ході виконання певних медичних операцій по догляду за хворими, зустрічі з новаторами і майстрами своєї справи в медицині, організація конкурсів професійної майстерності.

Особливою популярністю у Рівненському базовому медичному училищі користується інтегрований гурток "Лікарські рослини". Згідно плану, заняття в цьому гуртку розраховані на 2 роки. На першому курсі студенти-гуртківці знайомляться з правилами збору, сушіння і виготовлення лікарських форм з різної сировини, хімічним складом ряду дикоростучих рослин та рослин з саду та городу, які мають лікувальну дію, латинськими назвами їх. Майже всі заняття закінчуються виготовленням та дегустацією лікувальних коктейлів та чаїв. А на початку літа та восени наступного навчального року студенти вчаться на природі під час екскурсій чи походів розпізнавати.

відшукувати та збирати цілющі рослини, не забуваючи при цьому про екологію та збереження запасів цих рослин. Заняття гуртка проводять викладачі біології, фармакології, хімії, латини. На другий рік члени гуртка вивчають рослини, збори та чаї, які застосовують для лікування конкретних хвороб: серцевих, шлунково-кишкових, ниркових та інших. Ці заняття вже проводять викладачі спецдисциплін. Закінчуючи навчання, гуртківці ці вже можуть самостійно оздоровити і підлікувати не тільки себе, але і своїх товаришів та рідних. Влаштовуючи в училищі різні заходи: вечорниці, вечори, вогники, колишні гуртківці готують різні фітотчаї, якими у давнину славилась наша Україна, та частують ними всіх присутніх.

Додаткові знання і вміння, які дістали студенти під час свого перебування у гуртку, дозволяють їм у майбутньому ширше реалізувати свої професійні задатки та можливості.

Предметні та професійно-предметні гуртки відвідують близько 10% студентів медичних училищ.

В цьому ж медучилищі працює гурток "Милосердя", який очолює Петренко В.П. Члени гуртка закріплені за одиницями та пристарілими людьми, ветеранами Великої Вітчизняної війни, які потребують допомоги. Майже щодня гуртківці бувають у своїх підопічних: прибирають квартири, ходять до магазину чи аптеки, читають газети, допомагають обробляти городи. На різдвяні та інші свята агітбригада вітає цих людей, розносить невеликі подарунки, які збирають усі студенти та викладачі училища. У разі тяжкої хвороби до догляду за хворим приступають гуртківці-старшокурсники, які влаштовують цілодобове чергування біля його ліжка. Члени гуртка - часті гості і у будинку дитини, де вони допомагають доглядати за хворими малюками.

Ці приклади милосердя - важливий взірць для наслідування всім студентам училища - сприяють формуванню майбутнього фахівця як особистості, виховують молодь на засадах високої духовності, загальнолюдських та християнських цінностей.

Гурток відвідує більше 100 студентів.

3. Колективи художньої самодіяльності та гуртки художньої творчості, де студенти займаються аматорською виконавською діяльністю, відродженням традицій народно-побутового мистецтва, залучаються до художньої творчості, мають змогу самореалізуватися і займатися творчим самовдосконаленням (драматичні хореографічні, вокальні, хорові, музичні, фольклорні, вокально-інструментальні тощо).

Самодіяльне мистецтво традиційно розглядається як засіб заповнення дозвілля з метою змістовного проведення вільного часу. Художня самодіяльність виконує дві важливі соціальні функції: по-перше, розвиває у студентів художні смаки, збагачує їх духовно; по-друге, проникає у навчальний процес, сприяє його активізації, спонукає студентів до продуктивнішої пізнавальної, трудової, ціннісно-орієнтаційної діяльності.

У Луцькому медичному училищі постійно діють гуртки художньої самодіяльності: драматичний, фольклорний, об'єднаний хор викладачів і студентів, гурток художнього слова. Кожен із перерахованих

аматорських колективів працює за своїм власним планом, має визначені напрямки роботи. Гуртківцями було підготовлено "Андріївські вечорниці" з традиційними поліськими обрядами, народно-побутовими сценами, інсценізаціями, вокально-хореографічними композиціями "Українське весілля", "Вертеп". "Цигани".

Вивченню, відтворенню та пропаганді народних звичаїв, обрядів, пісень підпорядкована діяльність гуртків художньої самодіяльності у Костопільському медичному училищі. У цих самодіяльних колективах займається кожен третій студент. Жоден масовий захід не обходиться без супроводу гурту «Еліксир». Учасники ВІА, вокального та танцювального колективів виїжджали у села району та області, виступали перед дітьми, на базових підприємствах, у лікарнях, військових частинах.

У Ковельському медичному училищі відродженню історичних традицій, фольклорно-етнографічних особливостей Полісся сприяє робота колективу «Волинь». В його репертуарі театралізовані вокально-драматичні композиції, дійства про січових стрільців. Українську Повстанську Армію та її боротьбу за незалежність України. У цьому ж училищі традиційними стали свята мистецтв, різдвяні вечори, конкурси козацьких та стрілецьких пісень, організовані за участю колективів художньої самодіяльності.

Заняття в гуртках художньої творчості та колективах художньої самодіяльності відвідують 25% студентів медучилищ.

4. Гуртки прикладних навичок і вмінь, в яких можна набути навички роботи з природним матеріалом, облаштування власного побуту, ведення домашнього господарства («Умілі руки», народних промислів різних напрямків, крою та шиття, художнього в'язання, вишивки, різьблення, розпису та ін.) Як бачимо, ці гуртки можуть мати як більш яскраво виражену художньо-творчу спрямованість, так і універсальну побутово-прикладну спрямованість.

Отже, науково обгрунтована і логічно побудована гурткова робота, що базується на розвитку інтересу до певного виду діяльності, є досить дієвим фактором формування всебічно розвиненої особистості. Участь студента у позааудиторній гуртковій роботі зумовлена, передусім, інтересом до нього, прагненням до успіху, настановою на розв'язання пізнавальних суперечностей, навчальних і життєвих проблем.

Досвід кращих гуртових колективів свідчить, що, крім формування умінь і навичок, гурткова робота дає можливість для тіснішого спілкування між студентами, зустрічі яких відбуваються в умовах спільних інтересів, позитивних емоцій, духовної потреби.

Щоб підвищити ефективність цього виду діяльності у сучасних умовах, слід наповнювати гурткову роботу новим змістом, відшукувати неординарні підходи, не боятися нестандартних рішень. Заняття в гуртках дають позитивні результати, якщо їх проводять за заздалегідь наміченим планом, регулярно. Велике значення має і облік роботи членів гуртка, демонстрація її результатів у формі звітів, виступів, тематичних вечорів, конкурсів, олімпіад, предметних тижнів. Дуже важливо, щоб результати діяльності студентів у гуртках стали надбанням усього училища, щоб ця робота носила суспільно корисний характер.